

Nr 206.

Av herrar **Lovén** och **Höglund** i Göteborg, om uppförande å ordinarie stat vid tullverket av vissa nya tjänster m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln i årets statsverksproposition framlagda förslag rörande reglering av tullverkets utgiftsstaten för budgetåret 1930—1931 tillåta vi oss härmed framföra följande förslag till vissa ändringar rörande dels antalet ordinarie befattningshavare, dels beträffande anslagsposten till avlöningar m. m. till icke ordinarie befattningshavare.

Det torde vara en känd sak, att man numera ställer allt större krav på smidighet, säkerhet och raskhet i fråga om tullverkets förhållande till varusamfärdseln. I den mån kapaciteten på det industriella området utvecklas och antager andra dimensioner än tidigare, måste tydligen ett sådant statens verk som tullverket kunna anpassa sig efter de på detsamma sålunda ställda större fordringarna.

Såsom ett uttryck för näringsintressets uppfattning om personalbehovet inom tullverket kan anföras, att Stockholms handelskammare i framställning till herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet ifrågasatt, att förslag måtte framläggas om den ökning snarast möjligt av personalen vid tullverket, som ur trafiksynpunkt måste anses oundgängligen nödvändigt. Handelskammaren framhåller därvid bl. a., »att åtskilligt återstode, innan det svenska tullverket i dess förhållande till varusamfärdseln fullt motsvarade rättmätiga krav på smidighet, säkerhet och raskhet i behandlingen.»

Generaltullstyrelsen anför i skrivelse till Kungl. Maj:t, att rörelsen och trafiken i tullverket sedan år 1923 vuxit i betydande omfattning. Särskilt under åren 1927 och 1928 har ökningen varit påfallande stor och torde för det sistnämnda året kunna i genomsnitt beräknas till åtminstone 20 procent av 1923 års siffror. På grund därav har styrelsen funnit en förstärkning av arbetskrafterna vid lokaltullförvaltningen numera vara ofrånkomlig. Denna förstärkning borde enligt styrelsens mening tillföras lokaltullförvaltningen i form av nya ordinarie tjänster samt, för att en verklig förstärkning skulle vinnas, utan nedsättning av den för lokaltullförvaltningens behov avsedda delen av den å avlöningsstaten för tullstaten upptagna anslagsposten till avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer.

Beträffande *kustbevakningen* har generaltullstyrelsen erinrat om att kustbevakningens ordinarie personal för närvarande utgör 289 man. Den som förstärkning härav använda icke-ordinarie personalens antal kunde för de senaste åren uppskattas till i medeltal omkring 240 man. Med hänsyn härtill ansåge styrelsen sig icke kunna undgå att föreslå en jämförelsevis betydlig ökning av den ordinarie personalen vid kustbevakningen, eller sammanlagt 108 man.

Såsom allmän grundsats rörande personalstyrkan inom tullverket uttalade 1914 års tullkommission, »att den personal, varav tullverket hade stadigvarande behov året om, borde uppföras å ordinarie stat». De extra ordinarie befattningshavarna i tullverket användas i tjänstgöring året om och kunna därför sägas fylla ett stadigvarande behov. Med utgångspunkt från detta kommissionens uttalande borde således största delen av denna personal uppföras på ordinarie stat.

Vid sitt framläggande av förslag till »normalstat» år 1925 anförde generaltullstyrelsen, att dennas genomförande måste ske successivt samt att detta förslag, lika litet som kommissionens, kunde betraktas såsom för någon längre tid normerande, vad tjänsteantalet beträffade; förslagets största betydelse torde ligga i fastställande av principerna för arbetsfördelningen mellan olika kategorier av tjänstemän. Trots den betydande trafikökning som generaltullstyrelsen förklarar vara för handen, har denna normalstat ännu icke i full utsträckning genomförts.

Angående personalens användning uppställde 1914 års tullkommission den ledande grundsatsen, »att användande av överkvalificerad arbetskraft borde i största möjliga mån undvikas.» Dessa grundsatser vunno vid behandling år 1922 av frågan om tullverkets omorganisation i stort sett statsmakternas gillande. Trots den långa tid som förflutit sedan dess, kvarstår fortfarande det faktum, att överkvalificerad arbetskraft i ganska stor utsträckning användes.

Tillsättande av ett större antal tullkontorister skulle medföra, att en del av det arbete, som nu i många fall helt upptager kammarskrivarutbildad personal, skulle kunna överflyttas på den billigare arbetskraften, tullkontoristerna. En sådan åtgärd måste även anses vara förenlig med statsmakternas uttalanden därom, att »större ekonomisering och ökad rationalisering bör åstadkommas inom olika områden av statsförvaltningen». Vi syfta i detta fall på finansministerns anförande till statsrådsprotokollet vid tillsättande av ekonomisakkunniga.

Bevakningspersonalen användes i allt större utsträckning för tulltaxeringsgöromål. Dessa göromål förekomma vid en del platser dock i sådan utsträckning, att de borde handhavas av därtill utbildade tullkontorister. Det hör enligt vår mening till en sund utveckling, att, där bevakningspersonalen kan utföra mera krävande arbetsuppgifter, nya tjänster tillsättas, vars placering i lönegrad mera motsvarar de på tjänstemännen i fråga ställda

högre kvalifikationerna, arbetets art och det därmed förenade större ansvaret. I den mån det sålunda konstateras, att nämnda göromål äro av tillräcklig omfattning för att en tullkontorist därmed skulle vara fullt sysselsatt, bör en dylik tillsättas. Något hinder för uppförande i staten av ett större antal tullkontoristtjänster finnes enligt vad som upplysts icke, enär ett avsevärt antal kursutbildade aspiranter äro att tillgå. Det av Kungl. Maj:t nu föreslagna antalet tullkontoristtjänster är icke ens tillräckligt, för att de kursutbildade tjänstemän, som sedan lång tid tillbaka dagligen sysselsättas med kontoristarbete, skulle kunna uppföras på ordinarie stat, än mindre ger det rum för någon överflyttning från kammarskrivarutbildad personal av sådant mindre kvalificerat arbete, som utan olägenhet och med stor besparing för statsverket skulle kunna överflyttas på tullkontorister. Vi tillåta oss därför här nedan föreslå det antal nya tullkontoristtjänster vi anse behövlige för tillgodoseende av ovan angivna syftemål.

Kungl. Maj:ts förslag upptager endast 2 nya *tullöveruppsyningsmans-tjänster*. Detta antal skulle, enligt vad generaltullstyrelsen upplyst, vara avsett för att täcka behovet av dylika tjänster i Stockholms tullhamn. Även på andra tullplatser med stark stegring av sjöfarten visar det sig emellertid oundgängligen nödvändigt med en ökning av dessa tjänster, för att trafikens krav skall kunna tillgodoses. Bevakningsdistriktens utvidgning på en del platser har medfört, att området för tullöveruppsyningsmännens kontroll betydligt utsträckts. Ökningen av antalet från utrikes ort ankommande fartyg, som under tullöveruppsyningsmännens ledning skola undergå invisitation, har medfört, att behov av ett större antal sådana befattningshavare föreligger.

Beträffande antalet *tulluppsyningsmans-, tillsyningsmans- och tullvakt-tjänster* anför generaltullstyrelsen bl. a., att det nuvarande antalet sådana befattningshavare överstiger det i tjänstgöringskommissionens år 1924 angivna förslag till normalstat upptagna antalet med 12. Det oaktat torde det vara uppenbart, säger generaltullstyrelsen, att trafikens ökning bör föranleda inrättandet av ett jämförelsevis betydligt antal nya tulluppsyningsmans-, tillsyningsmans- och tullvakttjänster.

Med hänsyn dels till den stora trafikökningen, som, enligt vad ovan nämnts, i jämförelse med år 1923 uppskattas till 20 procent, dels till den omständigheten, att omkring 21 procent av sammanlagda antalet tullkontorister och bevakningstjänstemän utgöras av icke-ordinarie befattningshavare har generaltullstyrelsen ansett ökningen böra uppgå till sammanlagt 150 tjänster av ifrågavarande slag. Räkna man med den ökning av göromålen, som uppstått på grund av trafikens stegring och som bör vara avgörande, kommer man till en vida högre siffra.

Det torde även hör bära framhållas, att befordringsmöjligheterna för tullverkets bevakningspersonal äro allt annat än gynnsamma. I en motion till 1928 års riksdag har sålunda omnämnts hurusom, även med den av

generaltullstyrelsen då föreslagna ökningen i antal av förevarande slags tjänster, de senast antagna extra tullvakterna måste räkna med en anställningstid i tullverket av minst 13 år, innan de kunna erhålla ordinarie anställning samt med en tid av inemot 7 år, innan de ens kunna vinna extra ordinarie anställning.

I den nu föreliggande kungl. propositionen har finansministern såsom skäl för att icke biträda generaltullstyrelsens förslag anfört vissa besparingssynpunkter. Utan att taga hänsyn till det behov, som enligt vad generaltullstyrelsen anfört, oundgängligen föreligger, har finansministern sålunda beträffande 6 olika lägre tjänstegrader nedprutat generaltullstyrelsens förslag med ungefär hälften. Att generaltullstyrelsen beträffande de av oss här nedan berörda tjänstegrupperna icke kommit med några överdrivna krav, utan snarare tvärtom, torde, förutom av vad här ovan anförts, framgå av den omständigheten, att såsom dess chef sitter en av Kungl. Maj:t utsedd besparingssakkunnig.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte

dels besluta, att å ordinarie stat vid tullverket skall uppföras, utöver nu befintliga befattningar, ytterligare följande antal tjänster, nämligen

- 3 tullmästartjänster,
- 31 tullkontoristtjänster,
- 21 tullöveruppsyningsmanstjänster,
- 138 tulluppsyningsmanstjänster,
- 172 tillsyningsmanstjänster,
- 10 kustuppsyningsmanstjänster,
- 28 förste kustvakttjänster,
- 70 kustvakttjänster,

dels vidtaga den höjning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän vid tullstaten, som i anledning härav erfordras,

dels ock upptaga anslagsposten till avlöningar m. m. till icke-ordinarie befattningshavare vid tullstaten med 1,800,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1930.

Carl Lovén.

C. W. O. Höglund.